

Stykke af § 21 — at, naar en Udgift er bleven afholdt, uden den Himmel, som skal søges i Finantsloven eller i en Tillægsbevillingslov, da skal den eller de Ministre, som have afholdt Udgiften, ubetinget være pligtige til at tilsvare Statskassen Beløbet af de afholdte Udgifter. I saa Henseende maa jeg gjøre opmærksom paa, at det at kalkulere Statens Indtægter og Udgifter, vel at mærke efter sin Natur, ikke er et Lovgivningsanliggende, men et Forvaltningsanliggende. Naar man saa ser bort fra dette, som maa siges at være Sagens Natur, nemlig at en Kalkulation over Statens Indtægter og Udgifter er et Forvaltningsanliggende, og gjør det, som vi have gjort hos os, nemlig at etablere en finantslovgivende Myndighed, altsaa gjør det til et Lovgivningsanliggende, maa man lægge Mærke til, at selv om man gjør det, som vor Grundlov saaledes har gjort, forandrer man ikke det, som stemmer med Forholdets Natur og ogsaa staar i vor Grundlov, at nemlig Finantsloven er og vedbliver at være et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter. Det vedbliver Finantsloven som sagt at være; thi, selv om man gjør det efter sin Væsen rent administrative Forvaltningsanliggende, at kalkulere Statens Indtægter og Udgifter, til et Lovgivningsanliggende og etablere en finantslovgivende Myndighed, vil dog Forholdet være det samme, at Finantsloven kommer til at være et Overslag over Statens Indtægter og Udgifter, saaledes som det ogsaa udtrykkelig er udtalt i § 48 i Grundloven. Der maa jeg yderligere gjøre opmærksom paa Følgende, som ogsaa har sin historiske Betydning, og ikke maa glemmes, og det er, at, naar man spørger, hvad der da skal gjøres i saadanne Tilfælde, som ikke have været forudsete, da man nemlig et halvt Aar, eller 8 a 9 Maanedes, hvor længe det nu kan være, før Finantslovens Forelæggelse, har kalkuleret Statens Indtægter og Udgifter i Ministeriet, hvad der, gjentager jeg, da skal gjøres, naar der indtræder saadanne Udgifter, som ikke have kunnet beregnes forud — saa kan man gaa to Veie. Man kan gjøre det, som Spønneet foreslog i 1850, man kan paa Finantsloven fastsætte en rund Sum til uforudsættelige Udgifter, og man vil da komme til at sætte den Sum meget høit, som man maa kræve til uforudsættelige Udgifter. Men dette vilde den daværende Rigsdag ikke gaa ind paa. Den ønskede at gaa en anden Vej, og man henviste Ministeren til, at han skulde komme med en Tillægsbevillingslov. — Noget, som iøvrigt ikke omtales i den da gjældende Grundlov, thi Grundloven af 1849 har nemlig ikke Noget derom — og som Følge deraf blev der ikke i den første Finantslov, som udkom, optaget nogen Konto til de Udgifter, der kunde tænkes at ville komme, nemlig de uforudsete Udgifter. Man kunde nu svare: Ja, men det forhindrer ikke, at der kun

maa afholdes saadanne Udgifter, som findes enten i Finantsloven eller paa Tillægsbevillingsloven; man kunde svare mig og sige: Ja, staa disse Bevillinger ikke paa Finantslovene, bliver det vedkommende Ministers Sag, hans Pligt er at staffe dem paa Tillægsbevillingslove. Det er i og for sig ved første Dielst ganske korrekt; men man maa ikke glemme, at der meget let kan indtræde Kollisionstilfælde som gjøre, at det, jeg saaledes tænkte mig, i Virkeligheden ikke kan holde Stik. Der kan nemlig indtræde Kollisionstilfælde, hvor der bliver Spørgsmaal om enten at lade være at handle eller at handle, men ved at handle kommer man til at overskride Bevillingen, og det kan ske paa forskjellig Maade. Det kan for det første stille sig saaledes, at der i den bestaaende Lovgivning findes Bestemmelser om, at der kan afholdes Udgifter, og saadanne Udgifter findes saa ikke optagne paa Finantsloven, hvor de ikke ere blevne bevilgede, men de findes, som sagt, i selve de bestaaende Love. Det kan dernæst stille sig saaledes, at der kan paahvile Staten isølge Kontrakt eller paa anden Maade en virkelig retskraftig, en gyldig Forpligtelse, som dog ikke er opført paa Finantsloven. Spørgsmaalet kommer nu strax frem: Kunne saadanne Udgifter ikke afholdes, uagtet Ordlyden i den paagjældende Finantslov ikke er derfor, og vel at mærke, kunne de ikke afholdes, naar Domstolene muligvis anerkjende Forpligtelsen, hvad det høie Thing veed er stet tilbiger, idet Højesteret har anerkjendt og konstateret saadan Forpligtelse til Udbetaling af Penge, som ikke vare opførte paa Finantsloven, fordi de i Kraft af den bestaaende Lovgivning eller Kontrakt paahvilede Staten. Dernæst er ogsaa Forholdet dette, at der kan indtræde saadanne Tilfælde, rene Underkastelsestilfælde, hvor det er nødvendigt, ikke alene at der skal handles, men hvor det er nødvendigt, at der skal handles hurtigt. Det vil jo let ses, at, hvis man i saa Henseende maatte opfatte Forholdet paa den Maade, at det var en ubetinget Pligt for Regeringen at lade være at handle, at den altsaa kun havde Følgende at gjøre at sidde hen og lade Forholdene udvikle sig og vente, til Rigsdagen kom, og saa se at faae Bevilling, ser jeg ikke rettere, end at man kan gaa ind paa et Spor, hvor det til Syvende og Sidst vilde blive Staten selv og dens egne Interesser, det kom til gaa ud over —, og der er Sagen efter min Mening den, som det forekommer mig, at den erede Forslagsstiller og hans Meningsfæller for 3 Aar siden have overset, at Forholdene kunne stille sig saaledes, haade paa den ene og den anden Maade, at der kan foreligge en absolut Nødvendighed for at handle. Dette kan ske i private Forhold, hvor man har et juridisk Begreb, der svarer dertil, og det kan ligesaa fuldt ske i de offentlige Retsforhold, vel at mærke saaledes, at der ikke alene skal handles, men ogsaa handles strax. Denne Nødvendighed medfører, at der ikke